

Hans Stolp

Het lijden van Rudolf Steiner

Gedreven door liefde

AnkhHermes

Omslag Peter Beemsterboer
Binnenwerk Stampwerk
NUR 728

ISBN 9789020223163
ISBN e-book 9789020223170
ISBN audioboek 9789020223309

© 2026 Hans Stolp
© 2026 Uitgeverij AnkhHermes, onderdeel van VBK|media, Utrecht

Alle rechten voorbehouden. Niets van deze uitgave mag worden gereproduceerd, op welke manier dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

Uitgeverij AnkhHermes vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikge maakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

ankh-hermes.nl

In liefde en dankbaarheid opgedragen
aan Wilma de Vries-Mulder

*Het heden wordt helder door een groeiend in-zicht
in vorige levens – en alle turbulenties blijken
een noodzakelijk geschenk te zijn. In-zicht:
naast liefde het grootste geschenk van het leven.*

Inhoud

Ten geleide 9

1. Een hoge ingewijde besluit af te dalen naar de aarde 13
2. Een vooruitblik op de komende eenzaamheid 23
3. De omvorming van zijn helderziende vermogens 35
4. Een ontmoeting met de kosmische Christus 47
5. De Johannesbau: het offer van Rudolf Steiner 59
6. 'Ik wil niet vereerd worden, ik wil begrepen worden!' 69
7. Een stille hulp van twee Meesters: Meester Jezus en Meester Christian Rosenkreutz 79
8. De verstikkingsdood van Christus en van Rudolf Steiner 93
9. De diepe zin van het lijden van Rudolf Steiner 105
10. Zijn ziekte was een martyrium 115
11. Het altaar in de geestelijke wereld 125

Noten 135

Ten geleide

Nu al jarenlang leef ik met Rudolf Steiner, net zoals veel anderen dat doen. Daarbij begin je meestal met de grote inzichten die hij ons gegeven heeft. Stap voor stap begin je je die eigen te maken. Er gaat letterlijk een hemel voor je open, hoe meer je studeert en hoe meer je zijn inzichten begint te begrijpen. Ook het aardse leven komt in een heel ander perspectief te staan. Al doende wordt de geestelijke wereld meer en meer een realiteit. Je begint te ervaren hoe de krachten vanuit die wereld in jouw leven een rol spelen. Op den duur wordt de realiteit van die wereld zelfs zo sterk, dat het lijkt alsof je alleen maar je hand hoeft uit te steken om deze aan te kunnen raken. Je raakt vertrouwd met de engelenwereld, met Michaël en zoveel anderen. Je beseft met een grote vanzelfsprekendheid: uit die wereld kom ik vandaan en na mijn dood keer ik daarnaar weer terug.

Vorige levens worden steeds vanzelfsprekender en je leert op een zeker moment (heb geduld!) jezelf vanuit die vorige levens beter begrijpen. Je leert hoe je de weg van je geliefden kunt volgen nadat zij gestorven zijn en je hen op de grens van leven en dood los moest laten. Je

gaat je eigen levensweg beter begrijpen: ‘waarom’ wordt in heel wat gevallen ‘daarom’. Zo word je geleidelijk een ander mens. Je leert bijvoorbeeld kijken voorbij de buitenkant van mensen en gebeurtenissen: je ziet wat daarachter verborgen ligt. Daardoor leer je begrijpen waarom de dingen gaan zoals ze gaan.

Je gaat ook steeds meer begrijpen en doorzien dat materie slechts het middel is waarvan de geest gebruikmaakt om zich hier op aarde te manifesteren. Waarschijnlijk verlies je tijdens dit proces enige mensen om je heen die jou niet meer kunnen volgen en die jou vreemd en onnavolgbaar vinden. Je vindt er echter anderen voor terug met wie je je vreugde en bevlogenheid over al deze nieuwe inzichten wel kunt delen.

Gedurende dit proces begint de gestalte van degene die jou dit geschenk gegeven heeft, Rudolf Steiner, steeds meer op te lichten in je ziel en in je hart. Wie is of wie was die man aan wie je zoveel te danken hebt? Ik schreef op een zeker moment (in 2020) een boek over hem, gewoon, omdat mijn hart zo vol was van hem: *Rudolf Steiner, stichter van een nieuwe cultuur*.

Nu had ik altijd al een sterke binding met Johannes, de evangelist en degene die de grootse visioenen op Patmos kreeg die staan opgetekend in het Bijbelboek de *Openbaring van Johannes*. Steeds meer werd ik me bewust van de diepe, onbreekbare vriendschap die Johannes en

Rudolf Steiner met elkaar verbond. Zo ontstond mijn volgende boek: *Rudolf Steiner en Johannes, twee gezwo-ren vrienden*.

In de jaren daarna werd mijn aandacht steeds meer gericht op de offers die Rudolf Steiner heeft gebracht om ons al zijn grootse inzichten te kunnen geven. Ik werd me bewust van zijn lijden. Ik werd er uiteindelijk diep door geraakt. Ook dit wilde ik met mijn lezers delen. Zo ontstond het boek *Het lijden van Rudolf Steiner, gedreven door liefde*. Steeds dieper drong het daarbij tot mij door dat zijn lijden en zijn vroege offerdood niet vergeefs waren: hij staat op in het hart van alle mensen die zich met hem verbinden. Daardoor kan er in hen een hoger bewustzijn ontwaken dat hen in staat stelt de hoge inzichten van Rudolf Steiner op een dieper niveau te begrijpen. Zo werd hij ook in zijn lijden en zijn dood tot een geschenk voor ons.

Dit boek is het slot van een drieluik. Ik hoop dat de boeken van dit drieluik ertoe mogen bijdragen dat Rudolf Steiner tot leven komt in het hart van steeds meer mensen en dat hij het geschenk van een hoger inzicht voelbaar in hun hart mag neerleggen.

1. Een hoge ingewijde besluit af te dalen naar de aarde

Een besluit in de geestelijke wereld

Een van de grootste en hoogste ingewijden in de geestelijke wereld besloot op een zeker moment naar de aarde af te dalen om daar mens te worden. Een mens die de naam Rudolf Steiner zou dragen. Dat besluit nam deze hoge ingewijde niet zomaar, maar in samenspraak met de vele geestelijke wezens, zijn vrienden, met wie hij zijn groeiende inzichten voortdurend gedeeld en besproken had. Overigens verloopt zo'n gesprek in de geestelijke wereld heel anders dan een gesprek op aarde. In de geestelijke wereld hebben ze geen woorden nodig: ze leggen hun gevoelens, inzichten en conclusies regelrecht in het hart van de ander neer. De ander doet in een razendsnel tempo hetzelfde. Zo golven hun inzichten, hun vragen en hun ontdekkingen zonder woorden heen en weer.

Het besluit van de hoge ingewijde om naar de aarde te gaan vloeide regelrecht voort uit het goddelijke plan dat door de hogere engelen, samen met de Zonnegeest, de hoogste geestelijke leider van het zonnestelsel, was opgesteld voor de aarde en de mensheid.

Voordat de hoge ingewijde op weg ging om mens te

worden, overlegde hij nog een keer over zijn plannen met de grote Meesters die hem zouden steunen bij zijn levensweg op aarde. Hij deelde zijn overwegingen, inzichten en ideeën met name met Meester Christian Rosenkreutz en Meester Jezus. Zij, zijn meest dierbare vrienden, zouden hem tijdens zijn leven op aarde vanuit de geestelijke wereld inspireren en aanwijzingen geven. Die hulp zou hij wel nodig hebben, als mens zou hij immers het directe weten kwijtraken waarover engelen, Meesters en ingewijden in de geestelijke wereld als vanzelf beschikken. Het fysieke lichaam van een mens schermt namelijk iedereen op aarde van het alomvattende kosmische weten af, dus ook Rudolf Steiner. Hij zou de hulp van deze Meesters hard nodig hebben om zich toch bewust te worden van zijn levensopdracht.

Door de nauwe verbinding met deze twee Meesters kon het later op aarde gebeuren dat de vrouw van Rudolf Steiner, Marie Steiner, Christian Rosenkreutz verschillende malen in de studeerkamer van haar man zag zitten en met hem zag praten, hoewel zij hem niet binnengelaten had en hem evenmin later weer uitliet (zoals ze zelf vertelde).

De hoge ingewijde, de latere Rudolf Steiner, overlegde voor zijn vertrek naar de aarde ook met de hogere engelen die hem in zijn aardse leven terzijde zouden staan en die zijn dienaren waren. Dat zegt wel veel: hogere engelen die de dienaar van een ingewijde zijn! Het laat iets

vermoeden en aanvoelen van zijn grootheid. Een van de hogere engelen met wie de ingewijde overlegde, was de grote aartsengel Michaël. Deze zou hem volgen naar de aarde en zich, net als Rudolf Steiner, met de aarde en de mensen verbinden. Hij zou zich echter niet belichamen in een mens, maar vanuit de geestelijke wereld op de mensen inwerken. Met name vanaf 1879 zou hij hen belangrijke impulsen voor hun verdere ontwikkeling geven.

Nog weer later, in 1899, zou Michaël als een van zijn belangrijkste daden in die tijd, de deur tussen de aardse wereld en de geestelijke wereld weer op een kier zetten. Bijna 5000 jaar lang was deze gesloten geweest tijdens een periode die het Kali Yuga, het duistere tijdperk, werd genoemd. Deze periode wordt zo genoemd, omdat er heel geleidelijk geen enkele verbinding met de geestelijke wereld meer mogelijk was en de mensen dus in geestelijke duisternis leefden. In 1899, toen Rudolf Steiner tegen de veertig liep, zou Michaël de verbinding tussen hemel en aarde herstellen.

Dat zou wel een grootse gebeurtenis zijn! Want daardoor zouden de mensen op aarde weer een innerlijke verbinding met de geestelijke wereld kunnen krijgen. Eerst heel weinig, maar in de loop der eeuwen zou die verbinding steeds sterker worden. Daardoor zouden de mensen bijvoorbeeld heldere en voorspellende dromen gaan krijgen. Ook zouden ze voor korte momenten uit

hun fysieke lichaam kunnen treden om een flits op te vangen van de geestelijke wereld. (Denk in deze tijd bijvoorbeeld maar aan bijna-doodervaringen.) Sommigen zouden zelfs de Zonnegeest of de Christus kunnen waarnemen. Over al die toekomstige gebeurtenissen sprak en brainstormde Rudolf Steiner met Michaël, maar ook met de Meesters en de engelen.

Dienaar van het werk van de Zonnegeest

Maar vóór alles overlegde de hoge ingewijde over zijn inzichten en zijn ideeën met de Zonnegeest, het goddelijke wezen dat de aarde en de mensheid geschapen heeft. Diens naam zegt het al: dit Zonnewezen was niet alleen de leider van alle geestelijke wezens op de zon – en dus ook van alle engelen – maar ook van alle wezens die leven in het zonnestelsel dat van de zon afhankelijk is. Dit indrukwekkende en grootse wezen was zoals gezegd ook de schepper van de aarde en van de mensheid. Heel de ontwikkeling die de mensheid vanaf het allereerste begin – dus vanaf de eerste incarnatie van Moeder Aarde, ofwel *de Oude Saturnus* – had doorgeemaakt, was door hem op gang gebracht en zorgvuldig geleid. En nog steeds, ook in onze tijd, is het de Zonnegeest die de voortgaande ontwikkeling van de mensen op aarde bestuurt en leidt.

De mensen op aarde kenden hem (en kennen hem tot nu toe) alleen van zijn eenmalige en unieke leven op aarde.

De Zonnegeest is één keer naar de aarde gekomen om zich te belichamen in een mens, Jezus van Nazareth. Hij heeft zichzelf in dat leven opgeofferd – en is zelfs door de dood heen gegaan – om de mensen een nieuwe, beslissende impuls te schenken die noodzakelijk was voor hun verdere ontwikkeling. Zou hij dat niet gedaan hebben, dan zou de mensheid reddeloos ten onder zijn gegaan aan het vele kwaad dat hen belaagt.

De mensen hebben zijn naam altijd onthouden. Ze hebben de verhalen over zijn leven steeds weer aan elkaar en aan hun kinderen doorgegeven. Ze wisten wel dat het een heel bijzonder leven was geweest dat zo beslissend was voor hun verdere groei en ontwikkeling. Waar de Zonnegeest die in en door de mens Jezus heen werkte nu eigenlijk vandaan gekomen was en wat hij na zijn dood op aarde nog meer gedaan heeft, zij wisten het niet en weten het nog steeds niet. Ze kenden en kennen hem alleen als de Christus, de Gezalfde. En omdat hij zich belichaamd had in Jezus van Nazareth, noemden zij hem Jezus Christus.

De hoge ingewijde wist dat de mensen het inzicht in het wezen van de Zonnegeest nodig zouden hebben om hun ziel tot een hogere ontwikkeling te kunnen brengen. Ze zouden zijn geheimen moeten leren kennen en leren begrijpen. Vanuit dat inzicht zouden geestelijke krachten voortvloeien, die in hun ziel werkzaam zouden worden. Alleen zo zouden ze de geestkrachten van de Zonnegeest,

die hij bij zijn dood als Jezus Christus op aarde had achtergelaten, in zich kunnen opnemen en zouden die krachten in hun ziel tot ontplooiing kunnen komen om uiteindelijk te kunnen uitgroeien tot hun hogere Ik of hun hoger Zelf. Alleen langs die weg – en op geen enkele andere manier – zouden de mensen verder kunnen komen in hun groei en ontwikkeling.

Zouden ze zich echter niet richten op de Zonnegeest en zich niet verbinden met de krachten die de Zonnegeest op aarde had achtergelaten, dan zou een stilstand in hun ontwikkeling optreden. En stilstand leidt altijd, zoals iedereen weet, tot neergang en zelfs tot ondergang. Die dreigende ondergang was voor de hoge ingewijde, de latere Rudolf Steiner, de doorslaggevende reden om naar de aarde af te dalen en mens te worden.

Kortom, het was zijn liefde voor de Zonnegeest én voor de mensen die de hoge ingewijde tot zijn besluit bracht om naar de aarde af te dalen. Een moedig besluit, want als hoge ingewijde zou hij niet begrepen worden door de mensen; hij was zo anders. Hij dacht anders, hij voelde anders en hij zag zoveel meer dan wie dan ook. Daarom zou hij in grote eenzaamheid zijn weg op aarde moeten gaan en heel alleen allerlei verreikende beslissingen moeten nemen. Onbegrip, kwaadsprekerij, eenzaamheid, boosaardige veroordelingen en zelfs aanslagen op zijn leven zouden zijn deel zijn. En toch besloot hij om te gaan – uit liefde voor de Zonnegeest en voor de mensen

met wie hij in een reeks van levens op aarde inmiddels zo sterk verbonden was geraakt.

Zo oud als de aarde zelf

De hoge ingewijde was nog ouder dan de aarde zelf – en die is al heel oud en heeft inmiddels al drie incarnaties doorgemaakt. We leven nu op de vierde incarnatie van Moeder Aarde. Tegen een vriendin vertelde Rudolf Steiner eens *dat hij er al was vóór het ontstaan van de aarde en dat hij er de hele aardeontwikkeling bij was geweest*.¹ Dat betekent dat hij duizelingwekkend oud is. En al die tijd was hij betrokken bij het lot van de aarde en de wezens die haar begonnen te bevolken. De mensen van nu zijn pas in de huidige, vierde incarnatie van Moeder Aarde hier naartoe gekomen. Maar hij, de hoge ingewijde, was al gedurende de eerste incarnatie van de aarde – die *de oude Saturnus* wordt genoemd – bij de ontwikkeling van de mens en de aarde betrokken. Ook bij de tweede incarnatie was hij erbij; die wordt *de oude zon* genoemd. En natuurlijk was hij ook bij de derde incarnatie, *de oude maan*, geweest. En ook bij de huidige incarnatie – die simpelweg *aarde* heet – was en is hij erbij. Hij is dus onvoorstelbaar oud. Toch is hij verhoudingsgewijs pas laat mens geworden. We mogen hem zelfs een jonge ziel noemen. We weten dat zijn eerste incarnatie als mens plaatsvond in de tijd van de Babylonische koning Gilgamesj die omstreeks 3000 v.Chr. leefde.

Later keerde hij nog verschillende malen naar de aarde terug (daarover later meer), totdat hij in 1861 als Rudolf Steiner geboren werd. Al die tijd die aan zijn menswording voorafging, was hij als een geestelijk wezen bij de aarde betrokken.

Wie is hij?

Tot nu toe weet niemand wie deze hoge ingewijde nu eigenlijk is. Volgens de oude esoterische regels mag de eigenlijke, geheime of verborgen naam van zo'n hoge ingewijde pas honderd jaar na zijn dood bekendgemaakt worden. Nu overleed Rudolf Steiner in 1925. Dat betekent dat in 2025 zijn honderdste sterfdag werd herdacht. En dus breekt nu de tijd aan waarin wij misschien wat meer inzicht zullen krijgen in het eigenlijke wezen van deze ingewijde en misschien zelfs zijn geheime naam te horen zullen krijgen.

Niet dat dat nu zo belangrijk is, het gaat vooral om de inzichten die deze ingewijde ons wilde brengen en om de vraag of wij ons die inzichten voldoende eigen gemaakt hebben. En juist daarin ligt het probleem. Want de inzichten die Rudolf Steiner ons bracht, kunnen wij ons alleen eigen maken als wij ieder persoonlijk toegroeien naar een hoger innerlijk niveau, ofwel naar een hoger bewustzijn. Anders gezegd: om ons de inzichten van Rudolf Steiner eigen te kunnen maken, moeten we werken aan onszelf en voortdurend bereid zijn om te le-

ren aan (en van) de lessen die het leven ons keer op keer voorlegt.

Het is dus geen kwestie van een paar boeken lezen en je de stof van die boeken eigen maken. Nee, het gaat om een innerlijke groei naar een hoger bewustzijn en om een reiniging van onze ziel. Want alleen daardoor zullen hogere inzichten ons geschonken kunnen worden en voor ons begrijpelijk kunnen worden. Om het met de woorden van Rudolf Steiner zelf te zeggen: het gaat om een *Seelenumartung*, ofwel een omvorming van de ziel. Zonder zo'n omvorming kun je wel de tekst van de belangrijke boeken lezen en je die op een verstandelijk niveau eigen maken, maar blijft de diepere, ofwel de geestelijke betekenis voor je verborgen. Ook daarover later meer.